

REDACTIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se restituie.
Insertate
se primesc la Administraţiunea
Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Ruz. Augentfeld & Emerio Le-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Preţul inserţiunilor: o serie
garzonid pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifa şi invo-
iaţă. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu două acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un eșem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserţiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 191

Braşov, Sâmbătă-Duminică 31 August (13 Septembrie)

1908.

La moartea unui publicist ungar.

Foile din Budapesta anunță moartea lui Max Falk, care a fost timp de aproape patruzeci de ani redactor și director al ziarului „Pester Lloyd”; cele mai multe dedică memoriei lui articoli mai lungi. Nu voim să facem nici biografia lui Falk, nici n'avem de gând să trecem în revistă ceea ce se scrie în foile maghiare despre el. Dacă totuși am luat condeiul a scrie ceva în legătură cu moartea acestui publicist și politician „naționalizat”, o facem pentru a ne reaminti rolul însemnat ce l-a avut el la amintita foaie în era dualismului, până la venirea la putere a coaliției maghiare, în toate cesiunile ce priveau raporturile dintre partidul liberal dela putere și dintre naționalitățile și confesiunile diferite din țările coroanei Sf. Stefan.

Ziarul redigat de el era susținut de un consorțiu de capitaliști, comercianți și întreprinzători evreo-maghiari, cari se concentraseră la „clubul Lloyd” și și pescuiau interesele lor în apa turbure a partidului liberal dela putere, care începând dela Deak a trecut prin mai multe faze până ce a fost răsturnat de opoziția flămândă a celor ce se grupaseră în jurul steagului purtat de Ludovic Kossuth.

Max Falk, care a trăit aproape 80 de ani, a fost fără îndoială unul din publiciștii cei mai de frunte ai Maghiarilor, el s'a deosebit numai de tovarășii săi prin aceea, că a scris nemțește pentru apărarea și promovarea intereselor partidului maghiar dela putere și a fost așa zicând creatorul acelei prese mercenare, care prin mediul limbei germane lăpea ideile și sprijinea nizuințele guvernelor maghiare nu numai în afară, ci și înăuntru față cu lumea germană și acele pături ale intelectualilor de toate limbile, cari mai bucurosi ceteau nemțește și erau înclinați a atribui ceva mai multă obiectivitate foilor scrise în limba aceasta.

N'a existat până acuma ziarist ungar, care să fi știut să scrie așa și să învârtască fraza cu atâta dibăcie, încât partea cea mai mare dintre cetitori să creadă că este omul cel mai sincer și în cele mai multe cazuri să nu vadă imediat că se prefacă și să nu cunoască perversitatea țintei sale. In „Pester Lloyd” scria câteodată, încât îți venea a crede, că este apostolul buneii înțelegeri și al păcii între Maghiari și Nemaghiari. Falk știa să sucească frazele într'un mod încă totdeauna făcea un efect adânc asupra naivilor mai ales, de cari erau și sunt și azi legion la popoarele nemaghiare.

După ce adusese în timpul absolutismului ca ziarist în Viena servicii însemnate incontestabile cauzei maghiarismului, Falk fu chemat la recomandarea lui Deak ca profesor de limba și literatura maghiară al împărătesei Elisabeta. De atunci începe cariera sa devenind un an mai târziu redactor-șef al lui „Pester Lloyd” și doi ani mai târziu fiind ales deputat dietal. In timpul deakist Falk scria cu atâta însuflețire despre marile avantagii, ce le-ar oferi legile școlare și art. de lege 44 din 1868 naționalităților, încât mulți foarte mulți chiar și din sânul intelectualilor români, erau înclinați a crede că în adevăr lăsându-se terenul cultural nedisputat și neturburat, vom putea să ne ferim sub oblăduirea ungiurească. După ce se făcu fuziunea și a venit la cîrmă Tisza Koloman, „Pester Lloyd” își continuă tactica echivocă și Falk știa să învârtă frazele cu o virtuozitate încă totdeauna concluziunile sale erau în favorul regimului arbitrar tizzaist. El mai avea un metod deosebit, prin care știea să țină mereu încordată atențiunea clerului nostru înalt asupra celor ce le spunea, a sfaturilor ce le da arhierilor noștri. Ajunsesse într'un timp ca aceștia să stea cu totul sub înrăurința articolelor din „Pester Lloyd”. De aici și-au luat pe la 1884

și așa numiții „viitoriști” indemnul și curajul de a pune în lucrare formarea unui partid moderat român, dar s'au convins curând că au fost duși pe gheață, căci însuși Tisza le-a declarat, că n'are lipsă de ei.

Tactica machiavelică a acestui publicist de frunte al erei tizzaiste mult rău a cauzat naționalităților, mai ales prin chipul cum știa el să seducă străinătatea, informându-o fals și tendențios în detrimentul nostru. Intre cei slabi de ânger și naivi era stereotipă întrebarea ce zilnic s'auzia prin casinuri, cafenele, sale de lectură, prin compartimentele vagoanelor, etc.: „Ai cetit ce scrie „Pester Lloyd?”.

Dacă Max Falk și-a câștigat merite pentru maghiarism pe timpul lui Bach, când era și el persecutat pentru naționalismul său cum sunt perzecați azi așa ziișii agitatori ai naționalităților, atunci acest merit a fost întunecat mult de isprăvile sale dela „Pester Lloyd”, prin cari a contribuit atât de fatal la destrăbălarea spiritului public și la demoralizarea ce a lătit'o regimul liberal tizzaist în țară, a căreia urmări, cum ne arată evenimentele de azi, sunt încă necalculabile.

Adunare poporală. Pe Duminică 20 Sept. n. este convocată o adunare poporală în Bâița, în care își va face darea de seamă deputatul Vasile Damian. La această adunare vor lua parte și deputații Dr. Vlad și Dr. I. Suci.

Bosnia cere constituție. Numărul de Joi al ziarului bosniac »Srbska Rec« publică textul memoriului adresat de către coaliția sârbo-mohamedană ministrului comun de finanțe, baronul Burian, prin care se cere acordarea constituției, accentuându-se că Bosnia nu are nevoie de o dietă provincială, ci de un parlament modern. »Neue Fr. Presse« e informat, că baronul Burian consideră memoriul, prin care se cere constituție pentru Bosnia, ca pornind din inițiativa a două grupuri de partid și că în curând se vor lua măsurile pentru

convocarea unei ședințe a reprezentanților cercurilor.

După o știre din Viena, social-democrații, cheii și slavii de sud vor propune în viitoarea sesiune a delegațiunilor să se acorde constituția provinciilor ocupate.

Prim-ministrul Sturdza la Viena. »Pester Lloyd« publică următoarele cu privire la întrevvedere pe care d-l Sturdza, prim-ministrul român a avut-o la Viena cu baronul de Aehrenthal: »Cu ocazia călătoriei sale spre Carlsbad, d-l Sturdza primul ministru român, a avut după cum se știe, în Viena, o întâlnire cu baronul d'Aehrenthal. De atunci încă primul ministru român și-a exprimat dorința să mai aibă o întâlnire cu ministrul de externe, cu privilegiul întoarcerei sale de la băi. Baronul Aehrenthal i-a satisfăcut această dorință și Sâmbătă seara, când s'a întors dela Berchtesgarden, a dat o cină la Jockey club în onoarea primului ministru român. La această cină a luat parte baronul Aehrenthal, ministru președinte Sturdza, însărcinatul român de afaceri Cantacuzino; Filidor, directorul ministerului de externe, șeful celei de a doua secțiuni a ministerului de externe von Müller și șeful secțiunii comerciale Mihailovici. După cină a avut loc o lungă conferință între cei doi miniștri«.

Infrățirea dintre Cheii și Francezii. — Membrii consiliului municipal din Paris, cari au vizitat zilele acestea Praga, au dat un banchet în onoarea consiliului comun din Praga. La acest banchet, d-l Cherieux, președintele consiliului municipal din Paris, a rostit o cuvântare, exprimându-și credința, că amicitia franco-kehă va fi vecinică. La acest toast a răspuns primarul orașului Praga, Dr. Gross, care a declarat că amicitia franco-kehă va fi neclintită. Parisul e sora iubită a orașului Praga. Prietenia ambelor națiuni datează de sute de ani. Primarul Gross a încheiat toastul său cu următoarele cuvinte:

»In luptă viitoare pentru cultură și umanitate, Cheii vor merge întotdeauna alături de Francezii«.

Viitorul congres panslavist. Ziarele rușesti anunță că viitorul congres panslavist se va întruni la 18 Decembrie la Varșovia. Congresul acesta se va ocupa cu rezoluțiunile adoptate de congresul recent din Praga. La congresul din Varșovia, la care vor azista optsprezece reprezentanți a

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

André Theuriel.

In fereastra mea.

Trad. de M.

Am deprinderi sătești și mă scol înainte de *Angelus*-ul din oara șase. E timpul cel mai bun de lucru, mai ales în anotimpul cald. In ceasul acesta de dimineață ulița e tăcută și aproape desărtă. Muncitori răzleți cutreeră lungile trotuare spre atelierelor lor. Doară lăptarul și lăptăreasa prind a ridică obloanele dela ferestrele prăvăliei. In caturile de sus e încă liniște deplină; — lăsturiu care sbârnăie trecând ca niște săgeți pe deasupra acoperișelor, și eu, încât în fereastră, suntem singurele ființe, cari ne bucurăm de răcoarea dimineții și cari contemplăm soarele urcând într'o aureolă purpurie de aburi turnul bisericii din apropiere.

Alaltăeri, cu toate acestea, am băgat de seamă că nu eram unicul privitor al deșteptării uliții. In otelul mobilat din fața casei mele, o fereastră era deschisă înapoi la aceeași înălțime ca și a mea, și puteam urmări mișcarea de colo până colo, îngrijată, a persoanei care ocupa odaia. De obicei, locuitorii otelului acestuia nu se

scoala de dimineață, și cu riscul de a fi indiscret mă pusei să observ curios pe drumeață, — căci era femeia aceea care se scula înainte de soneria lui *Angelus*. Ea putea să aibă douăzeci ori douăzeci și doi de ani. Se peptănase acuma și îmbrăcată sumar cu o cămașă albă și cu niște foi de culoare închisă, era ocupată cu pieptănatul rochiei, — o simplă rochie neagră care nu mai părea acuma prea nouă și pentru care ea avea îngrijire de mamă. Abia o atingea cu peria, apoi, cu un ștergar înmuiat, ridica cu delicateță firele de praf dintre cusături și dintre crețe. Incadrată în tocurile ferestrei, cu piciorul pe un scaun, ea se înclina spre rochia așezată pe genunchi, așa că puteam fără să fiu văzut, s'o observ în față și în profil. Era bine făcută; fără a fi frumoasă, ea avea o fizionomie deschisă și interesantă, față puțin cam pârilită, ochi mari, păr castaniu prelin pe o frunte bombată și inteligentă. Avea o înfățișare sigură, dar nu obraznică. Siguranța aceasta părea că-i provine dintr'un exercițiu precoce al voinței și al inițiativei; ea nu înlătura un onest cumpăt, căci auzind fără îndoială sgomot la ușa câdăii sale, și temându-se să nu fie surprinsă în îmbrăcămintea ei sumară, tânăra femeie tresări de odată și se aruncă înapoi cu un gest de spaimă rușinoasă.

După ce-și mântui lucrul ei de cu-

rățit, părăsi fereastra pentru o clipă și reapăru apoi în modesta ei rochie neagră, cu talia svelț, cu pieptul bombat. Sub stofa coaptă deja a corsagiului o văzui luând după masă un carton mare de desen și închizând într'ânsul un echer și o linie lată, noi de tot. Curând după aceea, pe la vreo șapte ceasuri, ea eși din otel, — având pe cap o plărăie neagră de paie, — cu cartonul la subțioară, — și se îndreptă spre cheiu. — Atunci înțelesei. — Tânăra femeie sărguincioasă era o institutoare din împrejurimile Parisului, venită să susție un concurs ori un examen în oraș.

* * *

Și ea îmi aduse aminte de acele îngrămădiri de fete tinere pe cari le observasem în fiecare zi în strada Cărămidărilor, în ușa acelei zidiri care slujește, pe rând, la expoziții și la examene. Văzui din nou toate acele tinere capete îngrijate, toate acele fetișcane între patrusprezece și douăzeci de ani, cu degetile înegrite de cerneală, cu creerul tixit de noțiuni științifice și literare înmagazinate în pripă. Unele, acelea cari aveau ceva stare, veneau acolo ca să se supui unui capriciu al modei și ca să satisfacă un vanitos punct de onoare, — altele se imbulzeau acolo ca să cucerească un brevet care să le asigure speranța tare condiționată, vai! a câștigării unei pâini oneste. — Institu-

toarea mea din otelul mobilat trebuia să aparțină acestei de a doua categorii. — Și mă simțeam cuprins de compătămire gândindu-mă la aceste tinere fete închise, zile întregi în maghernița aceea de scânduri, în fața unei dictări a unei compuneri asupra unui subiect istoric ori asupra unui desen de ornament, îmi ziceam că e duros să obligi pe căldurile acelea senegaliene, aceste tinere organizațiuni să-și tortureze creerul și să-și încordeze nervii spre a răspunde încalcitelor întrebări ale examinătoarelor. Mă întrebam dacă n'ar fi pentru unele, vre-o apringere de creeri ori vre-o boală nervoasă cel mai clar rezultat al acestei probe obositoare. Plânsei din toată inima, mai ales pe institutoarea în rochie neagră, pe care o văzui azidimineață, plecând fără măcar să mănânce ceva.

* * *

I-am pândit înapoiarea în aceeași seară. Ea întră pe la oara șase, cu cartonul cel mare de desen. Părea prăpădită de oboseală, sdrobotită totde-odată de emoțiile zilei și de căldura care era înăbușitoare. Abia întoarsă în odaia, fără să se îndoiască că putea să fie văzută, ea își scoase rochia cea neagră și o înlocui cu o camizolă albă; cu pletele răsfirate, ca să fie mai liberă, ea își scoase din carton caiete și cărți și cu coatele pe o masă se puse, nefericita să-și pregătească exame.

slavilor din Boemia și numeroși delegați ai slavilor din sudul Europei, se va sărbători înfrățirea rușilor cu polonii.

Consiliul comun de miniștri.

În locuința ministrului bar. Aehrenthal din palatul din Buda, s'a ținut alaltăeri după amiazi anunțatul consiliu de miniștri, care a durat timp de peste 4 ore. Consiliul a fost presădit de bar. Aehrenthal. Miniștrii au desbătut mai întâiu afairile, cari stau în legătură cu întrunirea delegațiilor, și în legătură cu regularea plăților ofițerilor au stabilit în definitiv bugetul comun. Din cauza întrunirii dietelor țarilor din Austria, convocarea delegațiilor, s'a amânat cu câte-va zile. Ele vor fi convocate probabil pe primele zile ale lunii Octomvrie.

Un obiect însemnat dela ordinea zilei a fost și raportul ministrului comun de finanțe bar. Burian privitor la călătoria recentă ce a întreprins-o în Bosnia. Intre altele ministrul comun de finanțe a raportat și despre efectul, ce l'au avut evenimentele din Turcia asupra locuitorilor musulmani și sârbi din Bosnia. »Bud. Hirap« este informat că în consiliul de miniștri n'a fost vorba ca Bosnia să i-se dea constituție sau o altă reprezentanță parlamentară. Ministrul Burian n'ar fi însă în contra acordării unor reforme, prin cari să se asigure locuitorilor din Bosnia și Herțegovina anumite libertăți. În privința aceasta bar. Burian va face un amănunțit raport în delegații.

De încheiere ministrul Aehrenthal a adus la cunoștința consiliului rezultatul întrevederilor sale recente cu secretarul ministerului german de externe Schön și cu ministrul de externe al Italiei Tittoni și a expus punctul său de vedere privitor la cestiunea macedoneană și la evenimentele din Turcia. S'a atins și cestiunea marocană.

După știri din Viena consiliul comun de miniștri ar fi hotărât amânarea termenului convocării delegațiilor pe motivul, că au voit să dea bar. Burian ocaziune să întreprindă o nouă călătorie prin Bosnia, pentruca pe baza unui nou raport amănunțit guvernul comun să poată lua hotărâri în ce privește reformele, ce au a se introduce în țările ocupate. După o altă versiune prin amânarea aceasta miniștrii comuni vreau să câștige timp, ca să se poată înțelege cu guvernul maghiar în privința cestiunilor militare pendente.

Congresul studenției române. Din Iași se anunță, că în urma întrunirii de Joi a studenților leșeni s'au hotărât următoarele cu privire la congresul studentesc. Va fi proclamat președinte de onoare d-l Haret și vice-președinti rectorii celor două universități. D-l Dr. Lascu a fost ales președinte activ. S'a ales un comitet compus din 24 membrii, cari vor stabili ordinea congresului. D-l *Cuza* va vorbi despre cultura națională în România. D-l *Iorga* va vorbi despre cultura națională a românilor de pretutindeni. D-l *Gherea* va vorbi despre cultura națională a românilor din Basarabia și d-l *D. Diamandî* despre cultura națională a românilor din Macedonia.

nile din ziua următoare. Pe la șapte ceasuri i-se aduse din otel o slabă cină, pe care o mănâncă citind, apoi, când noaptea sosi, ea rămase întinsă fără lumină pe un fotoliu tras lângă fereastră, căutând să respire puțin aier proaspăt, și ascultând, într'o atitudine de obosit furnătuț uliței șgomotoase. — Pe la unsprezece ore, când mă întorsei, văzui că era culcată; dar aprinsese o lumânare, și la lumina aceasta palpăitoare, ea-si cetea încă materiile examenului. În sfârșit adormi, dar ce somn, ce vise îngrozitoare! toți câți au trecut examene o pot spune.

Ziua următoare, când mă sculaiu la *Angelus*, ea era deja în picioare și pieptănată. Incepu iarăși, cu aceleași precauțiuni perierea rochiei celei negre, își prinse pălăria de paie pe cap, apoi, cu cartorul la subțioară, apucă pe la șapte ceasuri drumul sălii de examene.

* *

Se înapoia la cinci după amiazi. Dar de data aceasta cu o față tulburată. Și aruncă cartorul, își luă pălăria, și răsturnându-se în fotoliu cu coatele pe masă, cu mâinile în păr, izbucni în lacrimi. — Pricina durerii sale nu era îndoișă, vai! Biata fată căzuse la examenul în scris. Atâtea zile de muncă, atâtea silințe, tot acest surmenaj al creierului, nu au putut duce decât la o cădere. Durerea ei era revărsată în bună voie, era zdrobitoare.

Jubileul lui Tolstoy.

Din Petersburg se anunță, că primul ministru Stolypin, care n'a aflat decât din ziare de procederea Sf. Sinod în contra lui Tolstoy, va chema sinodul la răspundere. Stolypin, care nu aprobă această procedură după cum nu aprobă nici purtarea mai multor guvernatori, a trimis telegrafic instrucțiuni tuturor guvernatorilor să *tolereze serbările în onoarea lui Tolstoy și să nu împedecă nici o solemnitate.*

După ce a cetit declarația sinodului, țarul și-a exprimat dorința ca orașele și corporațiile să aibă desăvârșită libertate de a serbători pe Tolstoy.

Presă a început sărbătorirea încă de Joi. Ziarul »Nowoje Wremja« a apărut într'o splendidă ediție consacrată sărbătoritului.

Un număr de 200 distinși bărbați politici scriitori și savanți au lansat un mișcător apel, invitând poporul rus să formeze o »Ligă Tolstoy«, care să lucreze pentru desființarea pedepsei cu moarte.

Primăria orașului Petersburg a trimis contelui Tolstoy o telegramă de felicitare cu prilejul celei d'a 80-a aniversări a nașterii sale.

Uniunea universităților naționale rusești a trimis lui Tolstoy următoarea telegramă :

»Liga universităților naționale rusești din Petersburg vă felicită din inimă la a 80-a aniversare a nașterii folosindu-se de acest prilej pentru a aduce mulțumiri artistului și profesorului, care a fost timp de decenii sprijinul și tovarășul maselor naționale, care a venit în ajutorul slabilor și frâja, care a venit în ajutorul slabilor și supușilor cu puterea talentului său, care a luptat în contra puterii întunecului și a stăpânirii și administrației ignoranței și care a accentuat necesitatea și importanța luminării claselor populare ca singurul mijloc pentru a se crea o viață mai bună și o demnă existență omenească.«

STIRILE ZILEI.

— 30 August v.

Dela școlile medii gr. cr. române din Brașov. *Examenul script. de maturitate* se va ținea la gimnaziu în 1, 2, 3 și 4 Sept v., tot atunci se vor face și înscrierile.

Pe *Sămbătă în 6 Sept. v.*, este proiectată *escursiunea școlară la Poiană.*

În 13 (26) Sept. se va ținea examenul oral de maturitate la gimnaziu.

Boala mitropolitului Mihalyi. Din Budapesta se anunță, că Mitropolitul Dr. Victor Mihalyi a fost supus Joi unei operațiuni, care a reușit pe deplin.

Din Sinala se anunță îmbucurătoarea știre că Regele Carol a început să se simtă din ce în ce mai bine. Suveranul s'a restabilit de oboseala, pe care i-a pricinuit'o examenul medical și a început să-și recăpete noi forțe în urma alimentației mai nutritive ce i-s'a prescris.

În interesul universitarilor români, cari își fac cursurile universitare la Budapesta aducem știrea, că Magn. Sa d-l Dr. *Iosif Popovici*, docent de limba și literatura română, își va începe cursurile semestrale

Intr'însa se putea ceti dărimarea a mai mult decât a unui singur castel în Spania. Grija viitorului, umilințele înapoierii, o întregă tragedie umilă și jalnică...

Ea se ridică deodată, își șterse ochii ei roșii, își muie chipul în apă, apoi, în vreme ce suspinele convulsive îi ridicau încă pieptul, ea își legă la un loc cărțile, își închise în carton echerul și linia cea lată nouă, nouă, închise câteva obiecte mărunte de toaletă într'un săculeț de piele și sună să vie băiatul, de bună seamă să-i plătească și să caute o trăsură, — căci, câteva clipe după aceea, o văzui căutând în portmoneul său și numărând cu tristeță banii ce-i mai rămăneau.

Intr'un sfert de ceas se pieptănă, îmbracă o prea modestă mântăluță de lână și, fără măcar să arunce o privire de adio spre odaia aceasta, în care își petrecuse atâtea ceasuri de nădejde și de grijă, ea plecă. O trăsură o aștepta la poarta otelului; urcă într'însa cu puținul său bagaj, și birjarul trosni din bici.

Intovărășii cu o căutătură mișcată trăsura aceasta care ducea pe fată spre gara de Vest, și care dispăru numai decăt în prăfăria uliței pline de soare.

Și de atunci eu nu mai pot vedea fereastra odii otelului din față fără să mă gândesc cu o sfârșire de inimă la biata institutoare cu rochie neagră.

odată cu ceilalți profesori. Atragem de cu vreme atențiunea tinerilor de a se înscrie la aceste cursuri ale Magn. Sale d-lui Dr. Iosif Popovici, care este unul dintre puținii noștri bărbați de știință cu alese pregătiri și dela care tinerii noștri, crescuți în mare parte în școale streine, vor putea primi cele mai frumoase invitațiuni pe terenul științific al limbei și literaturii românești. D-l Dr. Iosif Popovici va deschide cursurile d-sale cu: 1) Poezia populară (epică, un colegiu 2 ore pe săptămână) 2) Fisiologia sunetelor limbei românești (un colegiu 1 oră pe săptămână) ambele colegii în limba românească. În unguște va ținea cursuri despre »Gramatica elementară pentru începători, săptămâna 2 ore. »Drapelul«.

Fondul episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelor. Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, luând act de mulțămăta conzistorului diecesan din Caransebeș pentru condolențele adresate de meseriașii din Sibiu din prilegiul morții bunului arhiepiscop Nicolae Popea, comitetul cu considerare la faptul că P. S. Sa și-a testat a mare parte a averii pentru clasa meseriașilor și cu considerare la împrejurarea că P. Sa a fost nașul steagului Reuniunii și unul din cei mai calzi sprijinitori ai ei, a luat hotărârea ca »fondul masa învățăcelor meseriași« să poarte pe veci numele »Fondul episcopului Nicolae Popea pentru masa învățăcelor«. Tot în această sedință comitetul a luat act cu mulțămăta de darul de 20 cor. făcut acestui fond de Preacuvioșia Sa d-l vicar Vasile Mangra din Oradea mare în loc de cunună peritoare pe cosciugul blândului episcop Nicolae Popea.

Regina României și defuncta împărăteasă Elisabeta. Un ziar vienez publică un foileton datorit reginei Elisabeta a României și intitulat: *Elisabeta*. În acest foileton, care e scris cu prilejul celei d'a 10 aniversare a morței împărătesei Elisabeta a Austriei, Carmen Sylva scrie între altele: »Marele poet, neînțeles și martirizat (Heine) și marea împărăteasă neînțeleasă și martirizată, aveau o soarte identică. El legat de patul suferinței, ea căutând liniștea pe care n'o putu găsi decăt în mormânt«. Intregul foileton e un himn de laudă pentru poetul Heine și împărăteasa Austriei.

Îmbulzeală mare la școlile din Blaj. Din Blaj aflăm, scrie »Libertatea«, că înscrierile la gimnaziul gr. cat. de acolo s'au încheiat în mijlocul unei îmbulzeli deosebite a tinerimii. S'au înscris de toți nu mai puțin ca 520 studenți! Îmbulzirea se poate înțelege și din faptul, că de pildă în clasa VII gimn., în care la alte gimnazii studenții sunt relativ puțini, la Blaj s'au primit 68 de inși, cât iartă legea mai mult! Iar 14 inși au fost respinși pentru lipsa de loc! Asemenea au fost mulți tineri respinși din clasa 5-a, nemaifiind loc și pentru ei. Lucrul e a se înțelege așa, că tinerii români, tractați foarte mașter, dați chiar înapoi pe la școlile străine, își caută refugiul la școlile noastre românești. Și acestea, durere, uite, nu-i pot încăpea po toți!

Moartea unui ziarist. Dr. Max Falk, unul dintre cei mai de seamă zăriști unguși, care a fost peste treizeci de ani primul redactor al lui »Pester Lloyd«, a încetat alaltăeri din viață.

În temnița ordinară din Timișoara a intrat Mercuri în 9 Septemvrie n. d-l N. *Mitru*, redactorul foii »Plugarul român«, unde va sta 4 zile pentru un articol publicat pe timpul alegerilor de deputați detați.

Exodul membrilor români din direcțiunea băncii de asigurare »Transilvania«. D-nii Ioan de Preda, Demetriu Comșa, P. Muntean, N. Togan și V. Fincu, foști membrii în direcțiunea și comitetul de supraveghere al băncii »Transilvania« din Sibiu, publică în ziarul »Lupta« o declarațiune, în care spun, că în urma alegerii unei persoane nepotrivite în postul de director executiv al băncii »Transilvania«, deși au protestat contra acestei alegeri, se văd nevoiți a eși din direcțiunea, respective din comitetul de supraveghere a băncii »Transilvania« lăsând toată răspundabilitatea pentru faptele, săvârșite în detrimentul institutului, majorității sășeste, rămase acum singură stăpână asupra soartei institutului.

Necrolog. Subsemnatul oficiu parohial gr. or. român cesar și regesc militar din loc, anunță cu adăncă durere tuturor rudeniilor, preținilor și cunoșcitorilor că Prea Onoratul Domn **Simon Popoviciu**, *protopresbiter ces. și reg. militar în retragere*, în urma unui morb îndelungat, azi în 9

Septemvrie st. n. la 11 oare a. m. a trecut la cele eterne în etate de 75 ani, împărțășit fiind cu Sf. Taine. Rămășițele pământești ale binemeritului defunct se vor așeza spre vecinică odihnă Vineri, în 11 Septemvrie st. n. la 3 oare p. m. din casa mortuară a spitalului militar (Garnisonspital, Schewisgasse) în cimenterul militar din loc. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! — *Sibiu*, 9 Septemvrie n. 1908. *Oficiul parohial militar*.

— În Mintiul-român a încetat din viață în 10 Sept. **Ludovica Bulbuc** nasc. Chitta, în al 52-lea an al vieții și al 33-lea al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea se va face astăzi. Pe răposata o deplâng Ioan Bulbuc preot gr. cat., ca soț. Traian și Octavian, ca fi și Maria și Susana, ca surori.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela: D-l Dr. Gh. Dobrin avocat, Lugoș, Cor. 30, d-l Dr. Cornel Jurca avocat, Lugoș, Cor. 20, și d-l Petru Roșca, profesor, Brașov și soția sa din prilejul cununiei lor (30 Aug. v. a. c.) 20 cor.

Primească generoșii donatori cele mai călduroase mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov*.

Targurile de vite în Brașov. Ministrul reg. ung. de comerțiu — prin ordinul său din 31 Maiu 1908 Nr. 46480/IV — a dat voie orașului Brașov, pe lângă cele 2 targuri de vite ce le are, să mai țină totdeauna Miercuria a doua din luna lui Aprilie a fiecărui an încă un targ de vite precum și încă un targ de produse crude, de bucate și de grâu de sămânțe, care va dura totdeauna trei zile și se va ținea în fiecare an în luna lui Octomvrie, Luni, Marți și Miercuri, adecă de-odată, respective într'una cu targul de vite de toamnă. Dintre targurile încuviințate de nou cel mai apropiat se va ținea în Octomvrie 1908, iară celalalt adecă cel de vite se va ținea în Aprilie 1909.

Cu ocaziunea sfințirii bisericei din Bața la 20 Septemvrie nou 1908, curatorul bisericei gr. cat. din Bața (afiliată Reteagului) va aranja o *petrecere cu joc* pentru inteligentă în sala restaurantului Tömlö István din Reteag, cu prețul de intrare de 2 coroane, iară pentru popor în pavilionul din curtea bisericei celei nouă, cu prețul de intrare 50 fil. de persoană. Inceputul la 6½ oare seara. Venitul curat este destinat în favorul bisericei gr. cat. din Bața. Ioan *Sonea*, preot gr. cat. local. Gavril *Hatos*, curator primar. Florian *Hatos*, Gavrilă *Borbel*, curatori. *Programa serbărilor* e următoarea: Sămbătă, în 19 Septemvrie, după amiazi la 4 oare se va servi înseratul. Duminecă, în 20 Septemvrie, dimineața la 7½, oare servirea mâncării (utreniei) în biserica veche. La 8 oare soșirea delegatului episcopesc și primirea lui, după care imediat se va face procesiunea dela biserica veche la cea nouă și se va începe actul sfințirii bisericei și apoi sf. liturgie solemnă. — *Banchetul*. — (M. On. Domni Preoți sunt rugați a vesti acest act solemn credincioșilor.)

Îsrăși o victimă a beției. O mare nenorocire s'a întâmplat eri (Miercuri în 9 l. c.) între 10 și 11 oare a. m. în comuna Rebrășoara. Iată ce ni se scrie din Năsăud:

Doi oameni din Rodna-veche, Grapa Toader și Ferencz Károly, aducând într'o căruță o piatră de moară — aproape de edificiu școlii — poate când au vrut să meargă pe partea de drum ce duce din sus de podul ce e peste pârâul morii, fiind beți, nu au băgat de seamă și răsturnând căruța a căzut piatra de moară pe Ferencz Károly, așa căt momentan l'a zdrobit, de a rămas mort pe loc. Fiind om cu familie a rămas văduva cu câțiva orfani. Celălalt tovarăș, nefiind așa de beat, a scăpat nevătămat. Notarul numai decăt a făcut arătările oficioase. Procurorul a început ancheta, pentru a constata culpabilitatea. — Feriți-vă de necumpătate și învățați odată din astfel de exemple, de a nu mai bea, până ce nu mai puteți. Având afaceri în comuna Rebrășoara văzui cadavrul. *am.*

Concert Gerhard Jekelius. În 17 l. c. n. va da un concert în sala Redutei din Brașov, d-l Gerhard Jekelius. Tinărul artist va fi acompaniat la pian de d-l Rudolf Lassel. În program sunt luate cântece de Schubert, Schumann, H. Wolf, R. Strauss, M. Schillings, R. Lassel și Brahms. Inceputul concertului la oarele 8 seara. Bilete se află de vânzare la librăria Hiemesch.

Revolta unor rezerviști bosniaci. Din Serajevo se anunță, că două sute cincizeci de rezerviști, cari erau transportați cu un tren militar, s'au revoltat în gara Maciai. Cu privire la această revoltă ministerul de războiu a fost încunștințat Joi dimineața, că un grup de două sute cincizeci

de rezerviști, cari erau transportați cu un tren militar, s'au revoltat din cauză că transportul dura de mai multe zile. Rezerviștii au opriți în tren de persoane, care intra în stația Maelai și au invitat pe călători să se coboare, fiind să continue ei drumul până la stațiunea de debarcare. Cu mare greutate rezerviștii nemulțumiți au fost liniștiți și convinși să se urce în trenul militar, care i-a adus până seara la stațiunea ce le era destinată.

Serată de recitare. D-na Friederica Stritt din Dresda va recita Marți în 15 Sept. n. la orele 8 seara în sala dela »Gewerbeverein« bucăți alese din literatura poetică germană. Bilete în librăria Hiemesch. Intrarea: locul I cor. 2., locul II cor. 1, loc de stat 50 b.

Aeroplanul Wright. Din Washington se anunță, că Orville Wright, fratele inventatorului care își experimentează actualmente aeroplanul în Franța, a zburat Joi cu aeroplanul său pe locul de exercițiu al armatei federale, timp de 57 minute și 31 secunde, făcând de 58 ori ocolul locului de exercițiu. Iuteala medie pe oră a fost de 36 mile engleze. Orville Wright a bătut toate recordurile de până acum. Administrațiunea armatei va cumpăra un aeroplan Wright, dacă inventatorul va izbuti cu ocaziunea probelor oficiale, să rămână în aer timp de o oră, zburând cu o Iuteală de 40 mile engleze pe oră.

Consumul rachiului în Rusia. Datele publicate de curând asupra rachiului în Rusia, în primele șase luni ale anului curent, sunt cât se pot de interesante. Din datele acestea se vede, că în regiunea monopolului rachiului (Rusia europeană și asiatică) s'a vândut în intervalul dela 1 Ianuarie până la 1 Iulie 1908 o cantitate de 40 milioane 487.500 vedre de rachi, cu 600.185 vedre mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul 1907. Incasările din vânzarea rachiului în acel interval, au fost de 327 milioane 795 de mii 312 ruble, cu 3 milioane 745.836 ruble mai mult ca în prima jumătate a anului 1907. Prin urmare cu toată recolta rea și sărăcia populației, beția crește în Rusia.

Holera la Petersburg. În baza cercerilor bacteriologice s'a stabilit primul caz de holera asiatică la Petersburg. Zece bolnavi suspecti au fost aduși la spital.

Mulțămিতা publică! Intru amintirea vecinică a scumpei și nobilei d-sale soții — St. Domn George Fleșariu, căpitan c. r. pensionat, domiciliat în Aigen — a binevoit a dona pentru fondul de rezervă al Reuniunii de înmormântare din Cinculmare, suma de: Coroane 50 (Cincizeci). Exprimăm jalnicului Domn călduroasele noastre mulțămite pentru generoasa donațiune — precum și cele mai sincere condolente pentru pierderea nereparabilă, pe a avut a suferi prin răposarea fericitei d-sale soții. Cinculmare, 9 Septembrie 1908.

Reuniunea de înmormântare română:
Dionisie Stănuleț, secretar.

2—3 elevi se pot plasa pe lângă întreaga întreținere la o familie germană bună, cu locuința în str. Prundului Nr. 53 tagiul I. La dorință se dau în casă și lecții de pian și de cant.

Se caută în cancelaria avocatului Dr. Alexandru Morariu din Elisabetopol (Erzsébetváros) un candidat de avocat cu praxă bună, pe lângă condiții favorabile.

»Waldkafee«. Mâne se va ținea în grădina »Waldkafee« serbarea de toamnă nuntașă pentru copii. Muzică! Baloane! începutul la orele 3. Intrarea liberă.

Orchestra orașului va concerta Duminecă la orele 11 a. m. și Luni la orele 1/2 p. m. la promenada de jos.

Un candidat de avocat cu praxă bună să aplicare durabilă pe lângă condiții favorabile dela 1 Octomvrie a. e. în cancelaria subscrisului. — Dr. Dionisie Roman, avocat, Mediaș (Medgyes).

O doftorie pentru popor. Se poate numi o stare spiritală Moll și sarea, care prin acțiune întărește mușchii, alină durerile, ecum și tot felul de reumatism se vindecă cu succes sigur. Prețul unei sticle cor. 90 bani. Se trimite zilnic cu ramursă postală de farmacistul și liferantul rții c. și r. A. Moll, Viena, Tuchlauben În depozitele din provincii să se ceară pres preparatul Moll provăzută cu marca secut și subscriere. — (2)

De ale congruel. Din Marginea Câmpiei ni-se scrie: Onorată Redacțiune! Domnii dela »Unirea« nr. 35 a. c., cetind corespondența mea din nr. 182 al »Gazelei Transilvaniei« publică un estras foarte greșit din ea în destiuuna congrueli. Probabil că în acel timp au trecut furtuni mari cu nuori grei și întunecoși peste focularul luminei din Blaj, unde se redactează »Unirea«, de s'a văzut așa rău. Ar fi bine ca astfel de întortocheri să se lase pentru gazetăria maghiară, pentru-că ea le-a luat în arândă. Munteanul din Câmpie.

CONVOCARÉ. Adunarea generală a despărțământului Mercuria al »Asociațiunei« se va ținea la 7/20 Septemvrie a. c. în comuna Reciu, cu ocaziunea sfințirei școalei de acolo. Prin aceasta se invită toți membrii asociațiunei și iubitorii de înaintarea poporului nostru.

Programul: 1. Deschiderea ședinței. 2. Raportul comitetului. 3. Raportul cassarului. 4. Exmiterea unei comisuni pentru censurarea raportului cassarului. 5. Exmiterea unei comisuni pentru incassarea taxelor și inscrierea de membri noi. 6. Prelegere despre »alcoholism« de Nicolae Simulescu. 7. Alte propuneri. 8. Inchiderea ședinței.

Mercuria, 24 August (10 Sept.) 1908.

Aoram S. Păcurar, Dr. Nicolae Schiau, director. secretar.

CONCURS. Despărțământul Timișoara al: »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« escricie concurs cu terminul de 1 Februarie 1909 și cu un premiu de: Cor. 50. pentru cev mai bună lucrare despre: »Rentabilitatea Rasei nobile a vitelor cornue«. Lucrările sunt a se adresa până la terminul de mai sus d-lui Romulus Cărbășiu, directorul despărțământului Timișoara-Astra, în Timișoara, Temesvár-Belváros. — Timișoara, la 10 Septemvrie 1908.

Varietați.

Dirrecțiunea institutului german de arheologie din Cairo, care de mai multă vreme face cercetări în platoul Abuzir, a descoperit de curând un templu funerar din timpul dinastiei a VI-a egipteană, adecă cu 2500 de ani înaintea erei creștine.

Împrejurul templului s'a găsit apoi o canalizare aproape neatinsă, făcută din fier pentru apă, cu robinete etc. — aproape la fel cu acelea din timpul nostru.

Templul e decorat, între altele, cu niște bas-reliefuri, cari reprezintă pe Faraoon stând de vorbă cu zeii egipteni, câte-va subiecte răsboinice, etc. — toate rămase întregi.

Galeriile se razimă de niște coloane tăiate în formă de palmier — și acestea sunt cele mai frumoase și cele mai vechi dintre cele descoperite până azi.

Aceste tot mai numeroase descoperiri ne conving tot mai mult, că dacă în cele artistice (mai cu seamă arhitectonice) nu i-am întrecut pe cei vechi, nici cu științele nu suntem tocmai mult departe de ei.

Se știe, că în Anglia nu e serviciu militar obligatoriu. Inșă caracterul aproape bolnăvicios al înarmărilor, pe cari le fac aproape toate statele europene, în această epocă a congreselor internaționale de pace, a pus pe gânduri și pe Englezii absorbiți mai mult de industria și comerțul lor.

Cu toate că din partea ministerului respectiv se pregătește ceva mai de multă vreme, în Anglia, un deputat socialist publică el un proiect de lege pentru serviciul obligatoriu (iată și un socialist care e pentru serviciu obligatoriu!)

Amănuntele de mai jos însă ne vor dovedi, că socialistul n'a călcat peste principiile sale politico-sociale.

Acest proiect, publicat în revista socialistă din Londra Justice, prevede serviciu activ dela 18 până la 29 ani pentru orice cetățean englez în stare de a purta arma.

Perioada de instrucție și încazarmare însă ar dura 48 de zile în primul an și apoi în fie-care an tot mai puțin până la vârsta de 29 ani.

Și pentru ca legea să fie în adevăr democratică (ca și armata) se prevede în proiect 7.50 lei soldă pentru fie-care soldat, 8.50 pentru caporal și 9.40 pentru sergent. Iată soldați cu câte 200—300 lei pe lună. Și în adevăr trebuie să se țină seamă de venitul ce l'ar putea avea un cetățean nefiind în cazarmă.

Serviciu obligatoriu s'ar înfăptui în vederea unei invazii ce ar putea veni din

afară (Germania de pildă) și această armată sau v putea fi folosită în cazul grevelor sau turburărilor civile; de asemenea soldatul fiind sub drapel își poate exercita totuși drepturile civile și politice.

Așa o armată tot mai poate încăpea în toleranța civilizației și, dacă și celelalte state s'ar mărgini numai la atâtea, ar fi nădejde ca să se facă ceva serios în congresele de pace. Dar oare parlamentul englez va primi acest proiect?...

M.

Glume.

Rămășag.

Un chior face prinsoare cu un prieten al său cu ochi sănătoși, că el vede mai multe lucruri decât prietenul său, deși n'are decât un singur ochiu.

— Apoi de, zice prietenul, știu și eu; eu nu văz la tine decât un ochiu, pe când tu la mine doi.

*

Intre prietene!

— Draga mea, eu nu înțeleg aspri-meaa ta față de bietul X... Ți-e atât de devotat, că ar fi în stare să se arunce în apă ca să te scape dela moarte.

— O fi... dar eu nu mă înec niciodată, iar el mă plictisește necontenit.

*

Semnalmentele din pașaportul unei doamne:

»Talia mijlocie. Ochii căprio. Părul — deocamdată — blond

Vesele.

Intr'o judecătorie din Londra.

— Ia cartea în mâna dreaptă și jură, zise judecătorul cu un ton sever martorului fricos și incurcat.

— Nu pot, răspunde acesta' cu voce slăbită.

— Ești Scoțian. se vede, reluă judecătorul cu un suris infernal. — sau romanocatholic, sau jidan, sau mohometan, sau budhist, sau... Nu mă privește. Ia cartea în mâna dreaptă și jură așa cum cere legea.

— Nu pot, replică martorul, cu ceva mai multă energie.

— Bagă de seamă, martorul! Ai teamă de justiție! Fă jurământul cuvenit.

— Nu pot! Nu pot!

Fața judecătorului se aprinse îngrozitor. Din cărămizie se făcu vântă.

Cu o voce, care nu mai părea a sa, strigă din puterea pieptului său:

Pentru cel!

— Fiindcă, răspunde martorul cu demnitate, fiindcă îmi lipsește mâna dreaptă.

Judecătorul făcu singurul lucru ce-i mai rămânea: muri de apoplexie.

Bibliografie.

Colecțiunea de predici a profesorilor Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Voiutski, ilustrații profesori dela universitatea din Cernăuți, va apărea în Tipografia diecezană din Caransebeș în a II. ediție, sub îngrijirea elevului lor Dr. Dimitrie Cioloca. Oplul va consta din 3 tomuri à 5 cor., așa-dară la un loc 15 cor. pentru abonați și 18 cor. afară de abonament. Oplul se va pune sub tipar îndată ce din abonamente se vor asigura speșele tiparului. Abonamentele, cari se primesc numai pentru oplul întreg, au a se anunța numai până în 15 (28) Septemvrie la domnul Dr. Dimitrie Cioloca profesor în Caransebeș. Considerând că aceste predici îndată după apariția lor s'au fost epuizat. așa că deja după 1 an ele nu s'au mai aflat pe piața de cărți, apoi că numai dela apariția în a doua ediția a lor depinde tipărirea și a celorlalte tomuri referitoare la sărbători și diferitele alte ocaziuni, recomandăm cu căldură clerului nostru abonarea oplului.

ULTIME ȘTIRI.

Agram, 12 Septemvrie. Noaptea trecută a fost arestat la Skad învățătorul sârb Petre Petrovici, la locuința căruia s'au confiscat scrisori compromițătoare și drapele sârbești. El va fi predat tribunalului din Agram. La Kirsici a fost arestat institutorul Trimce. A fost apoi cercetată casa bisericeii din Stipan. La locuința preotului Nicolau Niclitici s'au confiscat scrisori compromițătoare. După cum

se afirmă s'au operat numeroase alte arestări.

Cernăuți, 12 Sept. — Agitația din sânul țăranilor din Bucovina crește pe fiecare zi. Sătenii sunt desperați din cauză că sunt expuși să moară de foame din pricina secetei de astă-vară și a inundațiilor, cari au distrus apoi rămășițele recoltei.

Paris, 12 Sept. — O înțelegere deplină s'a stabilit între toate puterile în ce privește textul notei franco-spaniole. Se așteaptă acum ca cabinetul din Berlin să se asocieze fără condiții programului cuprins în această notă.

Petersburg. 12 Sept. — Contele Tolstoi s'a restabilit. Sosesc la reședința bătrânului scriitor, lasnaia-Polina (guvernământul Tula), nenumărate telegrame și scrisori de felicitare; vin telegrame până și din Siberia. Manifestările ce se fac lui Tolstoi au însă mai mult un caracter privat din cauza măsurilor polițienești luate; de altfel autoritățile se arată indiferente manifestărilor făcute pentru sărbătorirea marelui scriitor. Majoritatea ziarelor au publicat articole de laudă pentru Tolstoi semnate de cei mai de frunte scriitori.

Moscova. 12 Sept. Ziua nașterii contelui Tolstoi a fost sărbătorită în cercul strict al familiei. Tolstoi e foarte slab, însă starea sa se poate considera ca bună.

Paris. 12 Sept. — Printre intelectualii din America, Franța și Anglia, circula ideea unei grandioase manifestatiuni, prin care să se protesteze împotriva interdicției de către guvernul rus a sărbătoririi lui Tolstoi. Protestarea aceasta, care se va face sub forma unei scrisori deschise către guvernul rus, va fi semnată de fruntașii politicii, literaturii și artei din țările sus numite.

Diverse.

Scrisori de ale lui Galileo Galilei. În Italia a fost descoperit un mare număr de scrisori, pe cari celebrul fizician și astronom Galileo Galilei le-a trimis — pe cele mai multe — lui dela Porta și în cari e descris în chip amănunțit rezultatul observațiilor și descoperirilor ce sunt legate de numele vestitului astronom. Valoarea acestor scrisori — vre-o 20 la număr — e extraordinar de mare din punct de vedere științific. Proprietarul scrisorilor e un aristocrat din Roma; el are de gând — după cum spun ziarele italiene — să vândă în streinăitate prețioasele documente istorice. Se crede că tot Americanii vor pune mâna pe ele. Guvernul italian însă caută să cumpere el scrisorile și să le depună în muzeul Galilei.

În scopul acesta s'au început tratări între vânzător și ministerul cultelor.

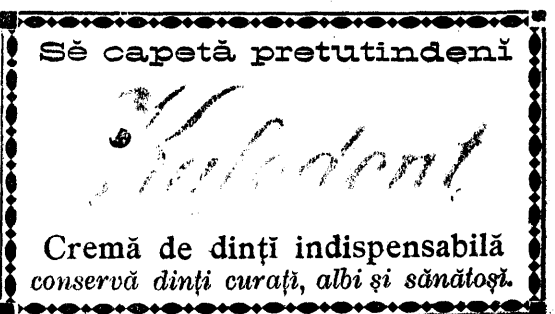
Dar prețul cerut pentru scrisori e așa de mare — cam 500,000 franci — încât nu se crede că se va putea face târgul.

Universitatea din Tokio. — Cea mai cercetată Universitate din lume e cea din Tokio. Ea se compune din șase facultăți: drept, medicină, științe, literatură, filosofie și agricultură — mai cuprinzând și 2 secții deosebite, una de drept francez și alta de literatură franceză.

Cursurile acestea sunt urmate de 5000 de înși. Numărul profesorilor e de 300, printre ei se află și 12 Europeni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Să capetă pretutindeni

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Nr. 15074/1908.

Publicațiune de licitațiune cu oferte.

Spre a asigura curățirea orașului în răstimpul dela 1 Decemvrie 1908 până la 30 Septemvrie 1913, se va ținea licitațiune cu oferte la 8 Octomvrie 1908 la 10 oare a. m. în despărțământul V-a de economie al magistratului orășenesc.

Condițiunile de ofert și cele de contract se pot vedea în despărțământul arătat mai sus în fiecare zi de lucru pe timpul oarelor de cancelarie dela 8—12 a. m. când cei interesați pot lua copii sau și câte un exemplar tipărit dela despărțământul V-a cu prețul de 8 cor. exemplarul intru cât exemplarele vor fi de ajuns.

Brassó, în 3 Septemvrie 1908.

(317,1—2.)

Magistratul orășenesc.

GEORGE BUCA

croitor bărbătesc,
Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confeționează:
Costume moderne.
Fason elegant.

Depozit de
Stofe veritabile englezești.

Vă rog cereți franco

Prospecte și mustre de cea mai bună stofă de Stiria

Loden pentru bărbați și dame

vânători, turiști, pădurari, precum și despre stofe de modă pentru costume de bărbați, copii, pardesouri. Ulster calitatea cea mai ieftină până cea mai fină dela firma primă și cea mai mare de Export Loden

VINCENZ OBLACK,

liferant al curții c. s. r. de postavuri
GRAZ, Murgasse 9/b.

316,1—10.

Cel mai nou deposit de mobile

BRAȘOV, Strada Hirscher 7

(în casele lui DAMIAN)

cu prețurile cele mai ieftine.

Solid și elegant lucrate. — Se garantează durabilitatea. — Atelier de tapițer propriu. Lucrări nouă și reparațiuni prompt și culant.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE

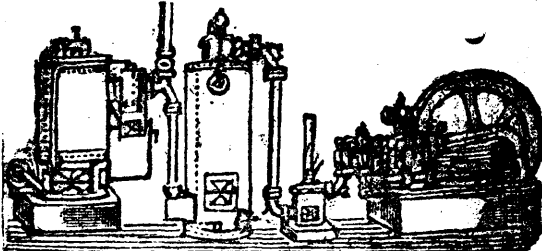
SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor

Recomandă: Suncă prima calitate, limbi afumate, salamă, ustură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cărnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel. Comandele se eșecută prompt și se eșpedează cu poșta ori și unde. Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

Garanție îndelungată!

Condiții favorabile de plată!

FABRICA DE MOTOARE

A. G. DRESDNER

una din cele mai vechi și mai mari
FABRICI de MOTORE

Liferează

MOTORE și LOCOMOBILE

care funcționează: perfect, durabil, prețis și sigur, puse în mișcare cu Gaz (Sauggas), Benzin, Uleiul brut Acetylen.

Representant General și Depozit:

Gel ért Ignác és T-sa,
Bud post Teréz-Körút 41.

Telephon Nr. 12—31.
(175,7—20.)

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Mașina de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înreg. strătă.

APĂRAT
LEGAL

HYGIENICUS

APĂRAT
LEGAL

Pastă de călcat cu fierul.

Marca înregistrată.

Invenție senzațională, cu care ștofele capătă față de mai înainte. Indispensabilă pentru alb tu-i de masă, rat și toaletă, cămăși, (cari nu vin scorbite) bluze, trusouri, pânzării albe și colorate costume de stofe de bumbac. Vitraje, perdele, dantele etc.

„HYGIENICUS“

face ștofele mlădioase ca catifeaua. Ștofele de bumbac capătă aparența de pânză olandeză. Tot aceluși efect la ori și ce ștofe, fie de in, bumbac, lână sau mătase.

Are efect de desinfecțiune

Se capătă în toate prăvăliile de coloniale, Droguerie.

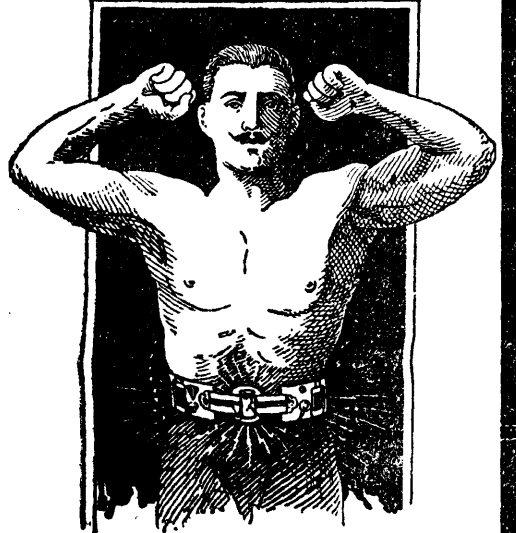
L. CHIOZZA & Co. Cervignano.

(Țara litorală).

253,5—10

SĂNĂTATEA MEA,

viata mea, o mulțumesc D-tale, cu a cărui ajutor am scăpat de suferințe ce de ani îndelungați nu s'a putut vindeca, ruinându-mi sănătatea, bucuria familiară și voia de lucru. Am devenit iarăși la puteri. Sate de scrisori în sensul acesta primim, așa vorbesc sute de bolnavi, care cercetează Institutul, după ce au folosit timp mai îndelungat aparatul Electro-Vitalizer. Vindecarea nenumeratelor cazuri de slăbiciuni de nervi, insomnie, dureri de cap și spinare, impotență, bătăe de inimă nervoasă, suferințe nervoase de stomac și intestine, constipație cronică, reuma, șoldină nevralgie, schias, paraisie, documentează valoarea acestui remediu. Despre metoda de vindecare și efectele obținute dă lamurire GRATISBUCH, foarte interesantă, care se trimite franco în cuvertă ori și cui se va refera la enunț.

Cereți necondiționat Cartea pentru BĂRBAȚI și FEMEI.

ELEKTRO-VITALIZER, institut medical, BUDAPEST, Karlsring 2, Mezzanin 52.

Scrisoare de mulțămire.

Csallóköz-Somorja, com. Pojun, 14 Ian 1903.
Stimate Domnule!

Mă bucur că îți pot împărtăși că aparatul Electro-Vitalizer mi-a folosit. Durerea de stomac și intestine „disparut” Am poftă de mâncare. Aparatul D tale îl voi recomanda celor ce sufer.

Văduva Victor Czettinger.

Cupon pentru Gratisbuch.

Electro-Vitalizer, institut medical, Budapest, Károly-körút 2, Mezzanin 52.

Vă rog a-mi trimite op 1:
„Electro-Therapie franco sub cuvertă“.

Numele _____
Adresa _____

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provăzută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin etecul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce biciose la stomac și pântece, în contra cărcelilor și acereii la stomac, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite boțe femesci a luat acest medicament de casa o răsnăndire, ce orecse mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2— Fa-licitațiile se vor urmări pe cale judecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este förte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări ce rēcă a. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cinci bucăți cor. 1.80

Fie-care bucăță de săpun, pentru copii este provăzută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. turnisor al curții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă post-ală —

La depozite se se cëră anumit preparatele provăzute cu is-ălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Eremias Nepoși.

Săpunul Cerb a lui Schicht

este cel mai bun!

La vân de vară inflorită
Pe livade înalbită,
Stă acum frumos în serin
Cu față sexului femeniin.

Fie-care mamă buază

săfătește pe firă-sa, când o înuzestreață cu a bituri, să nu le spele cu săpun obișnuit și ieftin, ci numai cu săpunul Cerb al lui Schicht. Albiturile fine de in, damast, flanele și alte rufării albe colorate fine și groase se conservă ca nouă. Folosind săpunul Cerb a lui Schicht pentru curățirea albiturilor, se economisește osteneală, lucru și bani.

Garanție pentru curățenia K 30,600.